

نظام نامه

حفاظت، ایمنی و سلامت کار در شرکت های آب و فاضلاب

اردیبهشت ۱۳۹۰

شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور به منظور تحلیل، ارزیابی و ارتقای وضعیت حفاظت و ایمنی در صنعت آب و فاضلاب این نظام نامه را تهیه کرده است. در این نظام نامه پس از بیان اهداف و محدوده اجرا و مسئولیت های مترتب و تعیین ساختار مسئول در حیطه ملی و استانی، اصول و فرایند ارزیابی وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار شرکت ها در دو بخش ارزیابی شرکت ها و ملی تصریح شده است.

تهیه کنندگان

تهیه کنندگان به ترتیب حروف الفبا عبارتند از:

مشاور معاونت منابع انسانی و بهبود مدیریت شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور	عبدالکریم زرننگ
کارشناس دفتر تجهیز منابع مالی و گسترش مشارکت بخش غیر دولتی، معاونت برنامه ریزی و توسعه	فریبا گلریزان
مشاور ایمنی و محیط زیست دفتر تجهیز منابع مالی و گسترش مشارکت بخش غیر دولتی	سید حسین هاشمی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳	مقدمه
۳	اهداف
۳	محدوده اجرا
۴	مسئولیت شرکت ها
۴	مسئولیت اجرای نظام نامه
۴	ساختار کمیته ارزیابی
۵	اصول و فرایند ارزیابی
۶	معیارهای ارزیابی
۱۳	پیوست الف- راهبردهای ابلاغی شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، محور هشتم
۱۵	پیوست ب- موادی از قانون کار مصوب ۱۳۶۹ در زمینه حفاظت فنی و بهداشت کار
۲۰	پیوست ج- چارچوب پیشنهادی برای تهیه گزارش رخداد

مقدمه

ماهیت، تنوع و گستردگی فعالیت های شرکت های آب و فاضلاب در فرایند بی وقفه "تامین و توزیع آب" و "جمع آوری، تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب" در شهرها و روستاهای کشور، مسئولیت خطیری برای حفاظت، ایمنی و سلامت کار مدیران و کارکنان شرکت ها در کنار مسئولیت های مدنی و رعایت حقوق شهروندان را به همراه دارد.

توجه به این نکته ضروری است که درک و کاربرد اصول و تدابیر حفاظت، ایمنی و سلامت کار در چرخه/ فرایند انجام کارها علاوه بر ابعاد اخلاقی و انسانی آن یکی از ارکان تضمین مدیریت دارایی ها^۱ نیز در یک سازمان محسوب شود.

بر این اساس کارکنان و به ویژه مدیران شرکت ها باید همواره درک و فهم درست و مناسبی از ابعاد مسئولیت های حفاظت و ایمنی و پیامدهای ناگوار ناشی از سهل انگاری احتمالی در این زمینه داشته باشند.

در این راستا شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور بر اساس وظایف و مسئولیت های قانونی خود و با تاکید ویژه بر اهمیت و جایگاه حفاظت، ایمنی و سلامت کار در شرکت های زیر مجموعه و رعایت کامل ضوابط و هنجارهای ایمنی و سلامت کار در بخش های ستادی و اجرایی شرکت ها که توسط همکاران موظف یا با واسطه پیمانکاران انجام می شود، این نظام نامه را به منظور تحلیل، ارزیابی و ارتقای وضعیت حفاظت و ایمنی تهیه و ارائه کرده است.

در این نظام نامه پس از بیان اهداف و محدوده اجرا و نیز مسئولیت های مترتب و تعیین ساختار مسئول در حیطه ملی و استانی، اصول و فرایند ارزیابی وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار شرکت ها در دو بخش ارزیابی شرکت ها و ملی بیان شده است.

امید است این نظام نامه بتواند در کاهش رخدادها و خسارات ناشی از آنها و ارتقای وضعیت حفاظت، ایمنی و صیانت نیروی انسانی و دارایی های شرکت ها مفید باشد.

اهداف

- ترویج و تقویت فرهنگ حفاظت، ایمنی و سلامت کار در شرکت ها.
- تبیین جایگاه و ارتقای ظرفیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار مشاورین و پیمانکاران شرکت ها.
- ایجاد انگیزش برای تحلیل و بهبود وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار در فرایند انجام فعالیت ها در شرکت ها.
- تحلیل و ارزیابی وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار در شرکت ها.

محدوده اجرا

شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و کلیه شرکت های زیر مجموعه.

مسئولیت شرکت ها

- هم سویی و تعامل سازنده در اعمال راهبردهای ابلاغی شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و محور هشتم برنامه سالانه کمیسیون تحول و ارتقای سلامت اداری.
- اجرای الزامات و مسئولیت های ناشی از مواد ۱۳، ۸۵، ۹۱، ۹۳، ۹۵، ۹۶، ۹۸، ۱۰۱ و ۱۰۴ و ۱۸۴ قانون کار مصوب ۱۳۶۹ در زمینه حفاظت فنی و بهداشت کار.
- اجرای آیین نامه های حفاظت فنی و بهداشت کار اداره کل بازرسی کار معاونت روابط کار و وزارت کار و امور اجتماعی.
- اجرای دستورالعمل اجرایی ایمنی برای پروژه های آب و فاضلاب شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور (دستورالعمل شماره ۱۰۰/۱۴۳۱۴ مورخ ۱۳۸۹/۴/۲۹).
- اجرای سایر مصوباتی که حسب مورد توسط مراجع صلاحیت دار تدوین می شود.

برای جزئیات بیشتر به پیوست الف رجوع کنید.

مسئولیت اجرای نظام نامه

مسئولیت اجرای این نظام نامه بر عهده مدیران عامل شرکت ها است.

ساختار کمیته ارزیابی

کمیته ها وظیفه ارزیابی، تهیه و ارائه گزارش وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار را بر اساس معیارهای تعیین شده در دو سطح شرکت ها و ملی بر عهده دارند.

اعضای کمیته ملی حفاظت، ایمنی و سلامت کار شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور عبارتند از:

- مدیرعامل به عنوان رئیس کمیته
- معاون برنامه ریزی و توسعه
- معاون منابع انسانی و بهبود مدیریت
- معاون بهره برداری

- یک نفر از کارشناسان معاونت منابع انسانی و بهبود مدیریت به عنوان دبیر جلسه
- دو نفر از مدیران یا کارشناسان ارشد شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور با انتخاب مدیرعامل
- دو نفر مشاور حفاظت و ایمنی با انتخاب مدیرعامل

تبصره: در صورت لزوم مدیر عامل یا معاونین می توانند نماینده تام الاختیار خود را معرفی کند.

اعضای کمیته حفاظت، ایمنی و سلامت کار شرکت های آب و فاضلاب عبارتند از:

- مدیر عامل (به عنوان رئیس کمیته)
- معاون بهره برداری (یا عنوان مشابه)
- معاون مهندسی و توسعه (یا عنوان مشابه)
- معاون مالی و اداری (یا عنوان مشابه)
- رئیس دفتر حفاظت و ایمنی (یا کارشناس مسئول) به عنوان دبیر کمیته
- یک یا دو نفر مشاور حفاظت و ایمنی به انتخاب مدیرعامل شرکت

تبصره: در صورت لزوم مدیر عامل یا معاونین می توانند نماینده تام الاختیار خود را معرفی کند.

اصول و فرایند ارزیابی

فرایند ارزیابی مشتمل بر دو بخش است: (۱) ارزیابی هر شرکت توسط کمیته ذیربط آن و (۲) ارزیابی ملی توسط کمیته حفاظت، ایمنی و سلامت کار شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور.

ارزیابی حفاظت، ایمنی و سلامت کار (رخدادها، اقدامات و پیامدها) در شرکت ها در چارچوب مفاد این نظام نامه انجام و امتیازها و نتایج به دست آمده در هر بخش و در مجموع محاسبه و به همراه مستندات مربوطه به صورت گزارش با عنوان "گزارش ارزیابی وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار در شرکت .....، دوره ..... " تهیه و یک نسخه از آن برای کمیته حفاظت، ایمنی و سلامت کار شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور ارائه شود.

معیارهای ارزیابی چه در سطح شرکت ها و چه در سطح ملی مشخص و یکسان است و در صورت وجود اختلاف و مغایرت در نتایج ارزیابی، موارد در کمیته مشترک شامل اعضای هر دو کمیته ملی و استانی بررسی و یافته ها جمع بندی خواهد شد.

شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور با هدف بهبود وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار با تحلیل نتایج به دست آمده، برای تنظیم راهبردها، ضوابط، و دستورالعمل های مورد نیاز و لحاظ آنها در برنامه سالانه کمیسیون تحول و ارتقای سلامت اداری (محور هشتم) اقدام خواهد کرد.

شرکت ها موظفند نتایج و یافته های ابلاغی ناشی از تحلیل و ارزیابی کمیته ملی را رعایت کنند.

ارزیابی و تحلیل در سطح شرکت ها (سطح اول)

شرکت ها موظفند همواره وضعیت حفاظت و ایمنی، پیامدها و دستاوردهای مربوطه را پایش و ارزیابی کنند و بر اساس نتایج به دست آمده اصلاحات مورد نیاز را برای ارتقا و بهبود وضعیت ایمنی به عمل آورند.

- ارزیابی و تحلیل سطح اول توسط اعضای کمیته حفاظت، ایمنی و سلامت کار هر شرکت در دوره های زمانی سه ماهه انجام می شود.
- نتایج حاصله و جمع بندی به همراه مستندات در قالب گزارش شش ماهه در مهرماه و فروردین ماه هر سال برای کمیته ارزیابی حفاظت، ایمنی و سلامت کار شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور ارسال می شود.

ارزیابی و تحلیل ملی (سطح دوم)

- تحلیل و ارزیابی ملی توسط کمیته حفاظت، ایمنی و سلامت کار شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور به صورت شش ماهه و پس از دریافت گزارش ارزیابی شرکت ها و در موارد خاص به تشخیص کمیته ملی انجام می شود.
- کمیته ملی نتایج و یافته های به دست آمده و پیشنهادهای خود را به ریاست مجمع و سایر مراجع قانونی ارائه خواهد داد. نتایج حاصله در ارزشیابی عملکرد شرکت ها مورد بهره برداری قرار خواهد گرفت.
- کمیته ملی موظف به تهیه و انتشار گزارش سالانه حفاظت، ایمنی و سلامت کار ملی مشتمل بر اقدامات شاخص، نتایج و دستاوردها، رتبه بندی شرکت ها و پیشنهادات می باشد.
- شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور با توجه به گزارش سالانه، اقدام مقتضی را برای تشویق یا بازخواست مدیران شرکت ها به عمل خواهد آورد.

معیارهای ارزیابی

برای تعیین معیارها و وزن آنها اصلی ترین و تاثیرگذارترین موارد مربوط به حفاظت، ایمنی و صیانت نیروی انسانی مد نظر بوده است.

امتیازدهی معیارهای در مقیاس یک تا چهارانجام می شود و وضعیت شرکت را در معیار مربوطه نشان می دهد. علاوه بر این ضریب اهمیت، ارزش مقایسه ای معیارها را نشان می دهد.

برای محاسبه جمع امتیاز، بایستی امتیاز کسب شده هر معیار در ضریب مربوطه (یک تا سه) ضرب و نتیجه ثبت شود و امتیاز کل از مجموع امتیازهای کسب شده در دوره ارزیابی به دست می آید. حداقل امتیاز قابل کسب ۳۷ و حداکثر امتیاز ۱۵۶ می باشد.

تعیین وضعیت و رتبه بندی شرکت ها در زمینه حفاظت، ایمنی و سلامت کار به ترتیب زیر خواهد بود:

- وضعیت بسیار خوب: کسب حداقل یکصد و سی (۱۳۰) امتیاز کل،
- وضعیت خوب: کسب یکصد (۱۰۰) تا یکصد و بیست و نه (۱۲۹) امتیاز کل،
- وضعیت متوسط: کسب هشتاد (۸۰) تا نود و نه (۹۹) امتیاز کل،
- وضعیت نامناسب: کسب شصت (۶۰) تا هفتاد و نه (۷۹) امتیاز کل،
- وضعیت بسیار نامناسب: کسب کمتر از شصت (۶۰) امتیاز کل،
- شرکت های با پیشرفت قابل توجه: ارتقای حداقل بیست (۲۰) امتیاز کل در یک سال،
- شرکت های با افت قابل توجه: افت حداقل پانزده (۱۵) امتیاز کل در یک سال،

تبصره ۱: کمیته ملی در گزارش سالانه، وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار شرکت ها را رتبه بندی و ارائه خواهد کرد و پیشنهادات لازم را برای تصمیم گیری در مورد شرکت هایی که در فرایند ارزیابی وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت وضعیت آنها بسیار خوب یا بسیار نامناسب بوده است و شرکت هایی که پیشرفت یا افت سالانه قابل توجهی داشته اند را برای اقدامات تشویقی یا بازخواست مدیران آنها به ریاست مجمع و سایر مراجع ذیربط ارائه خواهد کرد.

تبصره ۲: در صورت کتمان اطلاعات یا گزارش خلاف واقع، امتیاز معیار مربوطه صفر منظور و موضوع در گزارش سالانه کشوری منعکس خواهد شد. تشخیص این موضوع با کمیته ملی خواهد بود.

جدول ۱- تفکیک معیارها و ضریب اهمیت در فرایند ارزیابی ایمنی، حفاظت و سلامت کار

ردیف	بخش	شرح	امتیاز				ضریب اهمیت	جمع امتیاز
			۴	۳	۲	۱		
۱	زیر نظر ایمنی	سیستم های مدیریتی					۱	
۲		دستورالعمل ها و راهنماها					۲	
۳		ایمن سازی و حفاظت تاسیسات و تجهیزات					۲	
۴		دفتر حفاظت و ایمنی					۱	
۵		ثبت، مستندسازی و تحلیل رخدادها					۲	
۶		حفاظت و ایمنی در قراردادهای مشاورین و پیمانکاران					۲	
۷		کنترل وضعیت حفاظت و ایمنی مشاورین و پیمانکاران					۲	
۸		پایش و ارزیابی وضعیت حفاظت و ایمنی شرکت					۲	
۹		آموزش حفاظت و ایمنی					۲	
۱۰		پابندی به راهبردها و پاسخگویی					۲	
۱۱		هزینه انجام شده در زمینه حفاظت و ایمنی					۲	
۱۲	تجزیه و دستاوردها	تعداد متوفی ناشی از حوادث					۲	
۱۳		تعداد نقص عضو ناشی از حوادث					۲	
۱۴		تعداد مجروح ناشی از حوادث					۲	
۱۵		دفعات تکرار رخداد مشابه					۲	
۱۶		میزان خسارت مالی و هزینه ها					۲	
۱۷		قصور شرکت در حوادث منجر به فوت					۳	
۱۸		قصور شرکت در حوادث منجر به نقص عضو					۳	
۱۹		قصور شرکت در حوادث منجر به مجروح					۳	

تفکیک وزن و امتیاز معیارها در بخش زیرساخت ها و اجرا

ردیف ۱: سیستم های مدیریتی شامل مدیریت OHSAS18000، تعمیرات و نگهداری پیشگیرانه و مدیریت ریسک به ترتیب زیر:

- استقرار و کاربرد سیستم OHSAS18000: دو امتیاز
- استقرار و کاربرد سیستم تعمیرات و نگهداری پیشگیرانه: یک امتیاز
- استقرار و کاربرد سیستم مدیریت ریسک: یک امتیاز

توضیح: امتیاز ردیف یک از مجموع امتیازهای بالا به دست می آید. در صورت عدم اقدام امتیازی کسب نمی شود.

ردیف ۲: دستورالعمل ها و راهنماها به ترتیب زیر:

- تهیه دستورالعمل های ملی در زمینه حفاظت، ایمنی و سلامت کار: یک امتیاز
- توزیع دستورالعمل های ملی بین کارکنان، مشاورین و پیمانکاران: یک امتیاز
- تهیه دستورالعمل ها و چک لیست های داخلی در زمینه حفاظت، ایمنی و سلامت کار: یک امتیاز
- توزیع دستورالعمل ها و چک لیست های داخلی بین کارکنان، مشاورین و پیمانکاران: یک امتیاز

توضیح: امتیاز ردیف دو از مجموع امتیازهای بالا به دست می آید. در صورت عدم اقدام امتیازی کسب نمی شود.

ردیف ۳: ایمن سازی و حفاظت تاسیسات و تجهیزات به ترتیب زیر:

- عدم اقدام: یک امتیاز
- قرارداد با مشاور(ین) و تهیه طرح: دو امتیاز
- در حال پیاده سازی طرح پیشنهادی مشاور(ین): سه امتیاز
- اجرا و پیاده سازی اقدامات ایمن سازی و حفاظت: چهار امتیاز

ردیف ۴: دفتر حفاظت، ایمنی به ترتیب زیر:

- عدم تاسیس دفتر حفاظت، ایمنی: یک امتیاز
- تاسیس دفتر حفاظت و ایمنی: دو امتیاز

- تعیین مسئول دفتر / کارشناس مسئول با تخصص مرتبط: سه امتیاز

- فعال بودن و مشارکت دفتر / کارشناس مسئول در اجرای دستورالعمل ها، ضوابط و نظام نامه: چهار امتیاز

ردیف ۵: ثبت، مستندسازی و تحلیل رخدادها به ترتیب زیر:

- عدم اقدام: یک امتیاز

- وجود دفتر ثبت رخدادها و استفاده از فرم پیوست ب بدون تحلیل رخداد: دو امتیاز

- ثبت و مستند سازی رخدادها مطابق فرم پیوست ب و تحلیل آنها: سه امتیاز

- پیاده سازی سیستم ثبت و مستند سازی مطابق استاندارد OHSAS18000 و تحلیل آنها: چهار امتیاز

ردیف ۶: حفاظت و ایمنی در قراردادهای مشاورین و پیمانکاران:

- لحاظ مسایل حفاظت و ایمنی در شرایط عمومی قراردادهای مشاورین و پیمانکاران: یک امتیاز

- لحاظ مسایل حفاظت و ایمنی در شرایط اختصاصی قراردادهای مشاورین و پیمانکاران: یک امتیاز

- لحاظ مسایل حفاظت و ایمنی در انتخاب پیمانکاران مطابق دستورالعمل اجرایی ایمنی: دو امتیاز

توضیح: امتیاز ردیف شش از مجموع امتیازهای بالا به دست می آید.

ردیف ۷: کنترل وضعیت حفاظت و ایمنی مشاورین و پیمانکاران به ترتیب زیر:

- عدم اقدام: یک امتیاز

- تهیه چک لیست های مورد نیاز وضعیت رعایت حفاظت و ایمنی توسط دفتر حفاظت و ایمنی: دو امتیاز

- کنترل دوره ای (حداقل ماهانه) وضعیت رعایت حفاظت و ایمنی توسط دفتر حفاظت و ایمنی بر اساس چک لیست ها: سه امتیاز

- کنترل دوره ای (حداقل هفتگی) پیمانکاران توسط مشاور(ین) ناظر و بازرسی دوره ای (حداقل ماهانه) توسط دفتر حفاظت و ایمنی: چهار امتیاز

ردیف ۸: پایش و ارزیابی وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار شرکت به ترتیب زیر:

- عدم اقدام: یک امتیاز

- تهیه برنامه پایش و ارزیابی وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار شرکت: دو امتیاز
- اجرای برنامه پایش و ارزیابی توسط دفتر حفاظت و ایمنی شرکت: سه امتیاز
- تحلیل نتایج برنامه پایش و ارزیابی و بکارگیری نتایج آن برای اصلاح وضعیت: چهار امتیاز

ردیف ۹: آموزش حفاظت، ایمنی و سلامت کار به ترتیب زیر:

- عدم اقدام: یک امتیاز
- تهیه برنامه آموزش کارکنان: دو امتیاز
- اجرای برنامه های آموزش عمومی کارکنان در زمینه حفاظت، ایمنی و سلامت کار: سه امتیاز
- اجرای برنامه های آموزش عمومی و تخصصی کارکنان در زمینه حفاظت و ایمنی: چهار امتیاز

ردیف ۱۰: پایبندی به راهبردها و پاسخگویی به ترتیب زیر:

- عدم اقدام: یک امتیاز
- آگاهی و آشنایی مدیریت و کارکنان با راهبردها: دو امتیاز
- بکارگیری راهبردها برای ارتقای وضعیت حفاظت، ایمنی و سلامت کار: سه امتیاز
- بکارگیری راهبردها و پاسخگویی به شرکت مهندسی آب و فاضلاب و کمیته ملی: چهار امتیاز

ردیف ۱۱: هزینه انجام شده در زمینه حفاظت، ایمنی و سلامت کار به ترتیب زیر:

- کمتر از ۰.۱ درصد مجموع بودجه عمرانی و جاری شرکت: یک امتیاز
- بین ۰.۱ تا ۰.۲ درصد مجموع بودجه عمرانی و جاری شرکت: دو امتیاز
- بین ۰.۲ تا ۰.۴ درصد مجموع بودجه عمرانی و جاری شرکت: سه امتیاز
- ۰.۴ درصد و بیشتر مجموع بودجه عمرانی و جاری شرکت: چهار امتیاز

توضیح: حقوق پرداختی به کارکنان دفتر حفاظت و ایمنی در هزینه ها لحاظ نمی شود.

تفکیک وزن و امتیازهای معیارها در بخش نتایج و دستاوردها

ردیف ۱۲: تعداد افراد متوفی به ترتیب زیر:

- بدون فوتی: چهار امتیاز
- یک نفر متوفی: سه امتیاز
- دو نفر متوفی: دو امتیاز
- سه نفر متوفی و بیشتر: یک امتیاز

ردیف ۱۳: تعداد نقص عضو (هر نوع نقص عضوی) به ترتیب زیر:

- بدون نقص عضو: چهار امتیاز
- یک نفر نقص عضو: سه امتیاز
- دو نفر نقص عضو: دو امتیاز
- سه نفر نقص عضو و بیشتر: یک امتیاز

ردیف ۱۴: تعداد مجروح منجر به بستری شدن در بیمارستان به مدت حداقل یک روز (شامل مجروحین منجر به فوت و نقص عضو نمی باشد) به ترتیب زیر:

- بدون مجروح عضو: چهار امتیاز
- یک تا دو نفر مجروح: سه امتیاز
- سه تا پنج نفر مجروح: دو امتیاز
- شش نفر مجروح و بیشتر: یک امتیاز

ردیف ۱۵: دفعات تکرار رخداد مشابه به ترتیب زیر:

- عدم تکرار رخداد با دلیل مشابه: چهار امتیاز
- مجموع تعداد تکرار رخدادها با دلیل مشابه برابر یک نوبت: سه امتیاز
- مجموع تعداد تکرار رخدادها با دلیل مشابه برابر دو نوبت: دو امتیاز

- مجموع تعداد تکرار رخدادها با دلیل مشابه برابر سه نوبت و بیشتر: یک امتیاز

ردیف ۱۶: مجموع میزان خسارت مالی پرداختی توسط شرکت، پیمانکاران و مشاورین مرتبط (شامل خسارت پرداختی توسط شرکت های بیمه گر و بجز دیه پرداختی به افراد) به ترتیب زیر:

- کمتر از ۰.۰۵ درصد بودجه عمرانی شرکت: چهار امتیاز

- بین ۰.۰۵ تا ۰.۱ درصد بودجه عمرانی شرکت: سه امتیاز

- بین ۰.۱ تا ۰.۲ درصد بودجه عمرانی شرکت: دو امتیاز

- ۰.۲ درصد و بیشتر بودجه عمرانی شرکت: یک امتیاز

ردیف ۱۷: مجموع سهم شرکت در رخدادهای منجر به فوت به دلیل قصور شرکت در انجام وظایف و رعایت مقررات و دستورالعمل ها به ترتیب زیر:

- کمتر از پنج (۵) درصد: چهار امتیاز

- پنج (۵) تا بیست (۲۰) درصد: سه امتیاز

- بیست (۲۰) تا چهل و پنج (۴۵) درصد: دو امتیاز

- بیش از چهل و پنج (۴۵) درصد: یک امتیاز

ردیف ۱۸: مجموع سهم شرکت در رخدادهای منجر به نقص عضو به دلیل قصور شرکت در انجام وظایف و رعایت مقررات و دستورالعمل ها به ترتیب زیر:

- کمتر از ده (۱۰) درصد: چهار امتیاز

- ده (۱۰) تا چهل درصد (۳۰) درصد: سه امتیاز

- چهل (۳۰) تا هفتاد (۷۰) درصد: دو امتیاز

- بیش از هفتاد (۷۰) درصد: یک امتیاز

ردیف ۱۹: مجموع سهم شرکت در رخدادهای منجر به جراحت به دلیل قصور شرکت در انجام وظایف و رعایت مقررات و دستورالعمل ها به ترتیب زیر:

- کمتر از بیست و پنج (۲۵) درصد: چهار امتیاز

- بیست و پنج (۲۵) تا صد (۱۰۰) درصد: سه امتیاز

- صد (۱۰۰) تا دویست (۲۰۰) درصد: دو امتیاز

- بیش از دویست (۲۰۰) درصد: یک امتیاز

توضیح ۱: مجموع سهم شرکت از جمع سهم برای هر نفر متوفی / نقص عضو / مجروح به ترتیب برای ردیف های ۱۷، ۱۸ و ۱۹ به دست می آید.

توضیح ۲: برای رخدادهایی که وقوع و صدور رای نهایی آنها توسط دادگاه در یک دوره ارزیابی انجام می شود، ملاک ارزیابی رای صادره دادگاه می باشد.

توضیح ۳: برای رخدادهایی که وقوع و صدور رای نهایی آنها توسط دادگاه در یک دوره ارزیابی نمی باشد، ملاک ارزیابی تشخیص کمیته ملی می باشد.

توضیح ۴: در صورت مغایرت بین حکم نهایی دادگاه و تشخیص کمیته ملی پس از پایان دوره ارزیابی، مورد در ارزیابی های بلند مدت تصحیح و دبیر کمیته اقدام مقتضی برای انعکاس موضوع به مدیریت شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور و شرکت ذیربط به عمل می آورد.

پیوست الف

راهبردهای ابلاغی شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، محور هشتم

- درک و فرایافت شایسته و منطقی از ابعاد مسئولیت های حفاظت و ایمنی کار
- نظارت جدی در رعایت تام و کمال ضوابط و هنجارهای حفاظت و ایمنی کار
- اطمینان لازم از ظرفیت های حفاظت و ایمنی کار شرکت های طرف قرارداد
- آگاهی کلیه مدیران از رویکرد و تبعات قضایی ناشی از نقض ضوابط ایمنی
- ثبت و مستندسازی به موقع حوادث و رخدادهای ناگوار
- تحلیل حوادث و رخدادهای ناگوار و اعمال حساسیت لازم به هنجار گریزی های حفاظتی و ایمنی
- آموزش فراگیر دستورالعمل های حفاظت و ایمنی کار و نظارت شایسته
- مسئولیت پاسخگویی در هر شرایط

برای اطلاع از متن راهبردها می توان به وب سایت دفتر تجهیز منابع مالی و مشارکت بخش غیر دولتی به نشانی

[Http://bpf.nww.co.ir](http://bpf.nww.co.ir) مراجعه کرد.

پیوست ب

موادی از قانون کار مصوب ۱۳۶۹ در زمینه حفاظت فنی و بهداشت کار

ماده ۱۳: در مواردی که کار از طریق مقاطعه انجام می یابد مقاطعه دهنده مکلف است قرارداد خود را با مقاطعه کار به نحوی منعقد نماید که در آن مقاطعه کار متعهد گردد تمامی مقررات این قانون را در مورد کارکنان خود اعمال نماید. هر گاه صاحب کار اجرای کلیه عملیات ساختمانی را به پیمانکار محول نماید پیمانکار مسئول اجرای مقررات آئین نامه حفاظتی در کارگاه خواهد بود. هرگاه مهندسین ناظر در ارتباط با نحوه اجرای عملیات ساختمانی ایراداتی مشاهده نمایند که احتمال خطر وقوع حادثه را در بر داشته باشد بایستی فوراً مراتب را همراه راهنمایی و دستورالعمل های لازم کتبا به کارفرما یا کارفرمایان مربوطه اطلاع داده و رونوشت آن را به واحد کار و امور اجتماعی محل و مرجع صدور پروانه ساختمان تسلیم نمایند.

ماده ۸۵: برای صیانت از نیروی انسانی و منابع مادی کشور رعایت کلیه دستورالعمل هایی که از طریق شورای عالی حفاظت فنی (جهت تأمین حفاظت فنی) و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (جهت جلوگیری از بیماری های حرفه ای و تأمین بهداشت کار و کارگر و محیط کار) تدوین می شود برای کلیه کارگاه ها، کارفرمایان، کارگران و کارآموزان الزامی است.

ماده ۹۱: کارفرمایان و مسئولان کلیه واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون مکلفند بر اساس مصوبات شورای عالی حفاظت فنی برای تأمین حفاظت و سلامت کارگران در محیط کار وسایل و امکانات لازم را تهیه و در اختیار آنان قرار داده و چگونگی کاربرد وسایل مذکور را به آنان بیاموزند و در خصوص رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی نظارت نمایند. افراد مذکور نیز ملزم به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظتی و بهداشتی فردی و اجرای دستورالعمل های مربوطه کارگاه می باشند.

ماده ۹۳: به منظور جلب مشارکت کارگران و نظارت بر حسن اجرای مقررات حفاظتی و بهداشتی در محیط کار و پیشگیری از حوادث و بیماری ها، در کارگاه هایی که وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ضروری تشخیص دهند کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار تشکیل خواهد شد.

تبصره ۱: کمیته مذکور از افراد متخصص در زمینه حفاظت فنی و بهداشت حرفه ای و امور کارگاه تشکیل می شود و از بین اعضا، دو نفر شخص واجد شرایطی که مورد تایید وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشند تعیین می گردند که وظیفه شان برقراری ارتباط میان کمیته مذکور با کارفرما و وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد. کارگاه هایی که دارای ۲۵ نفر کارگر باشند کارفرما مکلف است کمیته حفاظت فنی و بهداشت با اعضای ذیل تشکیل دهد:

۱- کارفرما یا نماینده تام الاختیار او

۲- نماینده کارگران کارگاه

۳- مدیر فنی و در صورت نبودن او یکی از استادکاران کارگاه

۴- مسئول حفاظت فنی

۵- مسئول بهداشت حرفه ای

جلسات باید حداقل هر ماه یکبار تشکیل گردد و صورتجلسات آن به اداره کار و مرکز بهداشت مربوطه ارسال گردد. در مواقع ضروری زودتر از موعد با پیشنهاد مدیریت و یا مسئول حفاظت فنی و بهداشت حرفه ای کمیته تشکیل خواهد شد. اعضاء کمیته حفاظت با هزینه کارفرما بایستی در برنامه های آموزشی و بازآموزی مربوط به حفاظت فنی و بهداشت کار که توسط ارگان های ذیربط برگزار می شود، شرکت نمایند.

وجود کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و مسئولین حفاظت و بهداشت حرفه ای در کارگاه به هیچ وجه رافع مسئولیت های قانونی کارفرما در قبال مقررات وضع شده نخواهد بود.

ماده ۹۵: مسئولیت اجرای مقررات و ضوابط فنی و بهداشت کار بر عهده کارفرما یا مسئولین واحدهای موضوع ذکر شده در ماده ۸۵ این قانون خواهد بود. هر گاه بر اثر عدم رعایت مقررات مذکور از سوی کارفرما یا مسئولین واحد، حادثه ای رخ دهد، شخص کارفرما یا مسئول مذکور از نظر کیفری و حقوقی و نیز مجازات های مندرج در این قانون مسئول است.

چنانچه کارفرما مطابق مقررات اقدام نموده و کارگر با وجود آموزش های لازم و تذکرات قبلی بدون توجه به دستورالعمل و مقررات موجود از آنها استفاده ننماید در این صورت مسئولیتی متوجه کارفرما نخواهد بود.

ماده ۹۶: به منظور اجرای صحیح این قانون و ضوابط حفاظت فنی، اداره کل بازرسی وزارت کار و امور اجتماعی با وظایف ذیل تشکیل می شود:

الف: نظارت بر اجرای مقررات ناظر به شرایط کار به ویژه مقررات حمایتی مربوط به کارهای سخت و زیان آور و خطرناک، مدت کار، مزد، رفاه کارگر، اشتغال زنان و کارگران نوجوان و آموزش مسائل مربوط به حفاظت فنی

ب: نظارت بر اجرای صحیح مقررات قانون کار و آئین نامه هی مربوط به حفاظت فنی

ج: رسیدگی به حوادث ناشی از کار در کارگاه های مشمول و تجزیه و تحلیل عمومی و آماری این گونه موارد به منظور پیشگیری حوادث

تبصره: بازرسی به صورت مستمر، همراه با تذکر اشکالات و معایب و نواقص و در صورت لزوم تقاضای تعقیب متخلفان در مراجع صالح انجام می گیرد.

ماده ۹۸: بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار در حدود وظایف خویش حق دارند، بدون اطلاع قبلی در هر موقع از شبانه روز به موسسات مشمول ماده ۸۵ این قانون وارد شده و به بازرسی بپردازند و نیز می توانند به دفاتر و مدارک مربوطه در موسسه مراجعه و در صورت لزوم از تمام یا قسمتی از آنها رونوشت تحصیل نمایند.

ماده ۱۰۱: گزارش بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار در موارد مربوط به حدود وظایف و اختیاراتشان در حکم گزارش ضابطین دادگستری خواهد بود.

کارفرما یا مسئولان کارگاه ها موظفند کلیه حوادث ناشی از کار را در دفتر ویژه ای ثبت و مراتب را سریعاً به صورت کتبی به اطلاع اداره کار و امور اجتماعی محل برسانند.

ماده ۱۰۴: کارفرمایان و دیگر کسانی که مانع ورود بازرسان کار و کارشناسان بهداشت کار به کارگاه های مشمول این قانون گردند و یا مانع انجام وظیفه ایشان شوند یا از دادن اطلاعات و مدارک لازم خودداری نمایند، حسب مورد به مجازات های مقرر در این قانون محکوم خواهند شد.

کارفرمایان متخلف به پرداخت جریمه نقدی از ۱۰۰ تا ۳۰۰ برابر حداقل دستمزد روزانه کارگر و در صورت تکرار به حبس از ۹۱ روز تا ۱۲۰ روز محکوم خواهند شد.

ماده ۱۸۴: در کلیه مواردی که تخلف از ناحیه اشخاص حقوقی باشد، اجرت المثل کار انجام شده و طلب و خسارت باید از اموال شخص حقوقی پرداخت شود، ولی مسئولیت جزائی اعم از حبس، جریمه نقدی و یا هر دو حالت متوجه مدیر عامل یا مدیر مسئول شخصیت حقوقی است که تخلف به دستور او انجام گرفته است و کیفر درباره مسئولین مذکور اجراء خواهد شد.

عناوین وظایف و مسئولیت های کارفرما در تامین ایمنی، حفاظت و بهداشت محیط کار

- تناسب ساختمان کارگاه برای کارکنان از نظر وضعیت آب و هوای منطقه، فضا و سطح زیر بنا، روشنایی، تهویه، پلکان، پاگردها، نظافت، صدا و ...
- انجام معاینات پزشکی دوره ای کارکنان در مورد بیماری های عمومی و خاص به بنا به ماهیت کار امکان بروز آن وجود دارد.
- حصول اطمینان از کسب آموزش های کاربردی کارکنان در زمینه استفاده و نحوه نگهداری ابزار، مواد و تجهیزات مربوط به حفاظت، ایمنی و سلامت کار
- نظارت بر اجرای کامل آیین نامه ها، دستورالعمل ها و به طور کلی ضوابط مربوط به اصول ایمنی، حفاظت و سلامت کار
- تهیه و تامین وسایل، ابزار مربوط به اصول حفاظت، ایمنی و سلامت کار
- نگهداری و تعمیر کاری وسایل مربوط به اصول حفاظت، ایمنی و سلامت کار
- حفاظت اسناد مربوط به تامین حفاظت فردی و آموزش های کاربردی آن
- نظارت بر سالم بودن تجهیزات ایمنی با نیازهای حفاظتی و ایمنی کار کارکنان
- اطمینان از نصب دستورالعمل های مربوط در محل های مناسب
- کمک به فراگیری پیامدهای ناگوار ناشی از عدم رعایت ضوابط ایمنی
- ایجاد ساز و کارهای تشویقی و تنبیهی در مورد اعمال حساسیت های کاربردی مسایل حفاظتی و ایمنی

عناوین وظایف و مسئولیت های کارکنان در تامین ایمنی، حفاظت و بهداشت محیط کار

- آگاهی، کسب آموزش و کاربرد دستورالعمل های حفاظت، ایمنی و بهداشت کار
- حفظ، نگهداری وسایل و ابزار فردی مربوط به حفاظت، ایمنی و بهداشت کار
- در صورت عدم تامین وسایل ایمنی مناسب از سوی کارفرما کارگران موظفند موضوع را به اطلاع مسئولان مربوط برسانند.
- بی اعتنا نبودن به عدم رعایت اصول ایمنی توسط دیگران
- آزمایش ابزار و وسایل مربوط به اصول حفاظت و ایمنی کار

عناوین اقدامات و تدابیر شرکت های آب و فاضلاب در تامین ایمنی، حفاظت و سلامت بهداشت کار

- انجام معاینات پزشکی
- سازماندهی اداره حفاظت، ایمنی و سلامت کار
- برگزاری جلسات کمیسیون تحول و ارتقای سلامت اداری
- تامین، تجهیز و نظارت بر کاربرد مناسب ابزار حفاظت و ایمنی
- برگزاری کارگاه های آموزشی در زمینه آتش نشانی، کلر زنی، روش مقابله با نشتی سیلندرها
- تشکیل کار گروه های ایمنی در امور انبارها و امور مشترکین
- استقرار سامانه مدیریت ایمنی و بهداشت حرفه ای (در برخی شرکت ها)
- تهیه چک لیست ارزیابی ایمنی پیمانکاران و نیز دستورالعمل کار با پیمانکاران
- نصب تابلوهای هشدار دهنده در تصفیه خانه ها و آزمایشگاه ها و کارگاه های موقت
- اجرای آیین نامه ملبوس
- اجرای دستورالعمل های کاربردی در موتورخانه ها و ایستگاه های پمپاژ، شستشو و رفع انسداد شبکه فاضلاب و ...
- انعقاد بیمه مسئولیت آتش سوزی
- استقرار سیستم مدیریت زیست محیطی، ایمنی و بهداشت عمومی
- تهیه گزارش مستند خنثی سازی کپسول گاز کلر
- برگزاری دوره های آموزشی برای پیمانکاران
- نصب تابلوی علایم هشدار دهنده مناسب
- حضور پزشک طب صنعتی در ستاد شرکت
- اندازه گیری عوامل زیان آور در محیط کار
- تهیه و تنظیم و انتشار کتابچه های آموزشی

پیوست ج

چارچوب پیشنهادی برای تهیه گزارش رخداد

فرم گزارش رخداد

اداره:		شرکت:	
نام واحد مرتبط در شرکت:		☐ طبیعی ☐ انسانی	
شرح رخداد:			
ساعت وقوع:		نشانی محل وقوع:	
ساعت اطلاع:		تاریخ وقوع:	
ساعت ثبت:		تاریخ اطلاع به شرکت:	
		تاریخ ثبت:	
		نحوه اطلاع از رخداد:	
اطلاع رسانی به اداره بازرسی کار			
تاریخ اطلاع رسانی:		اقدامات اداره بازرسی کار:	
ساعت اطلاع رسانی:			
اقدامات و پیامدها			
تاریخ:		اقدام ۱:	
ساعت:			
اقدام کننده:		پیامد اقدام ۱:	
تاریخ:		اقدام ۲:	
ساعت:			
اقدام کننده:		پیامد اقدام ۲:	

خسارت و تلفات			
فوت:			
نام:	نام:	نام:	نام:
مشخصات:	مشخصات:	مشخصات:	مشخصات:
نام:	نام:	نام:	نام:
مشخصات:	مشخصات:	مشخصات:	مشخصات:
نقص عضو:			
نام:	نام:	نام:	نام:
مشخصات:	مشخصات:	مشخصات:	مشخصات:
مجروح:			
نام:	نام:	نام:	نام:
مشخصات:	مشخصات:	مشخصات:	مشخصات:
خسارت مالی (میلیون ریال):			
نام شرکت پیمانکار:		نام نماینده (گان) پیمانکار در محل:	
نام شرکت مشاور ناظر:		نام ناظر (ین) در محل:	
عکس ۱:		عکس ۲:	
کد فیلم ۱ (پیوست شود):		کد فیلم ۲ (پیوست شود):	

مصاحبه

نام مصاحبه شونده ۱:	سمت:	تاریخ مصاحبه:	ساعت مصاحبه:
---------------------	------	---------------	--------------

متن مصاحبه ۱:

نام مصاحبه شونده ۲:	سمت:	تاریخ مصاحبه:	ساعت مصاحبه:
---------------------	------	---------------	--------------

متن مصاحبه ۲:

اقدامات تکمیلی

اقدامات تکمیلی:	تاریخ:
	ساعت:

نتیجه اقدامات تکمیلی:

اقدام کننده:

ارزیابی اولیه رخداد

دلایل:	مقصرین (با لحاظ نظریه مراجع ذی صلاح):
--------	---------------------------------------

توضیحات تکمیلی:

تایید کننده گزارش و امضا:

تهیه کننده گزارش و امضا:

کپی صورتجلسه ها و نظریه های هیات مدیره شرکت، اداره بازرسی کار و سایر مراجع ذیربط پیوست شود.